

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΠΟΥΛΑΚΗ

Τὸ 1854 μετετέθηεν ὡς ἐπαρχος εἰς Θήραν. Ἐκεῖ εὗρον τὸν Παπουλάκη περιωρισμένον εἰς τὴν μονὴν τοῦ προφήτου Ἡλίου. Κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον κατεφέρετο κατὰ τῶν δυτικῶν. Πρὸς πρόληψιν παντὸς ἀπεικταίου, διότι οἱ κάτοικοι ἐσέβοντο αὐτόν. ἀνέλαβον ὑπ' εὐθύνην μου νὰ τὸν ἀπομακρύνω καὶ ἀνέβησα εἰς τὸν ἐν Θήρᾳ σταθμεύοντα Δημήτριον Σαχτούρη, τὸν ἀποθανόντα ὑπεναύρχον, νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς Ἀνδρον, ἣ δὲ κυβέρνησις ἐνέκρινε τὴν πράξιν μου. Ταῦτα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἱστορίας Παπουλάκη.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΣΑΜΑΔΟΣ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΕΝ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΩ

Ἐν Καστελλορίζῳ, τῇ ἀνατολικωτάτῃ τῶν νοτίων Σποράδων, ἀνέκαθεν ἐπικρατεῖ παράδοξον ἔθιμον, πρὸς τιμὴν τοῦ προφήτου Ἡλίου τελούμενον.

Πολλὰς ἡμέρας πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς εορτῆς τοῦ προφήτου τούτου οἱ παῖδες ῥίπτονται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν θάλασσαν ἐνδεδυμένοι καὶ οὕτως ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν βεβρεγμένοι περιέρχονται τὰς ἀγυῖας τῆς πόλεως κράζοντες μεγαλοφώνως «τ' αἰ' Ἄλια, τ' αἰ' Ἄλια» καὶ σύροντες διὰ τῆς βίας ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν ὅσους παῖδας εὕρωσι μὴ βεβρεγμένους. Τὴν δὲ 19 Ἰουλίου, τὴν προτεραίαν δηλ. τῆς εορτῆς τοῦ προφήτου, τελεῖται τὸ ἔθιμον τοῦτο μετὰ πάσης ἀκρίβειας.

Ἀπὸ πρωῒας ἄρχονται οἱ παῖδες ῥιπτόμενοι εἰς τὴν θάλασσαν, περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν οἱ ἄνδρες καὶ γέροντες. Τὰ ἐμπορικὰ καὶ λοιπὰ καταστήματα κλείονται, οἱ φιλήσυχοι τῶν πολιτῶν ἀποχωροῦσιν εἰς ἐξοχὰς, ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις μένουσιν οἱ ἀσθενεῖς καὶ οἱ βαρύνες πενθοῦντες. Οὐδεὶς στεγνὸς ὢν δύναται νὰ διέλθῃ διὰ τῆς ἀγορᾶς ἢ ἄλλης τινὸς τῶν κεντρικῶν ὁδῶν πανταχοῦ γενικὴ κίνησις πανταχοῦ ὄχλος βεβρεγμένων. Ἀγρία φωναὶ τῶν παίδων πληροῦσι τὸν ἀέρα: «τ' αἰ' Ἄλια, τ' αἰ' Ἄλια». Ἐδῶ βλέπετε ὁμίλους ναυτῶν καὶ σπογγαλιέων πορευομένων εἰς τοὺς οἴκους τῶν φίλων, ὅπως σύρῳσιν αὐτοὺς ἐκόντας ἄκοντας εἰς τὴν θάλασσαν τῶν ὁμίλων ἢ μᾶλλον τῶν συμμοριῶν τούτων προπορεύονται παῖδες κράζοντες τὸ ὄνομα τοῦ ζητουμένου φίλου: «τὸν Νικόλα θέλουμεν, τὸν Βασίλη θέλουμε»... Ἐκεῖ βλέπετε δυστυχῇ γέροντα ἐπὶ χειρῶν αἰρόμενον καὶ βιαίως φερόμενον εἰς τὴν θάλασσαν! Εἰς μάτην ἐπικαλεῖσθε ὑπὲρ ὑμῶν ἢ ἄλλου τινὸς τὴν ἐπιείκειαν αὐτῶν εἰς μάτην μεταχειρίζεσθε ἀπειλὰς εἰς μάτην προτείνετε αὐτοῖς τὸ γῆρας ἢ τὴν ἀσθενείαν εἰς μάτην ἐκρήγνυσθε εἰς κραυγὰς καὶ ἄρας εἰς μάτην λέγετε ὅτι εἴσθε ξένος, ὅτι θὰ ἐναγάγητε αὐτοὺς εἰς τὸ δικαστήριον, ὅτι ἐν τοῖς θυλακίαις ὑμῶν φέρετε ἐπίσημα ἔγγραφα, χρήματα ἢ ὥρολόγιον! Ὁ ἀκούστη μόνον

τὴν παροιμίαν: «Τόπου συνήθειον, νόμου κεφάλαιον» καὶ μετέωρος θὰ ῥιφθῇτε εἰς τὴν θάλασσαν, μεθ' ὑμῶν δὲ καὶ πέντε-δέκα τούτων, οἵτινες ἀφοῦ σὰς εὐχρηθῶσιν ἀπλούστατα «κι' ἀπὸ χρόνου τ' αἰ' Ἄλια» ἀνέρχονται πρὸς εὐρεσιν ἄλλων, καταλείποντες ὑμᾶς ἵνα ἀπολαύσητε τῆς ἀκουσίας ταύτης καὶ ἐπικινδύνου ἐνίοτε ψυχρολουσίας!

Ὅπως ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐτόλμησα νὰ καταβῶ εἰς τὴν παραλίαν, βραχεῖς μέχρι γονάτων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤρκει! δύο δεστίβαροὶ βραχίονες πελωρίου σπογγαλιέως με συνέλαβον αἰφνης ἀπὸ τοὺς ὤμους, δύο ἕτεροι ἡλιοκαοὺς ναύτου ἀπὸ τὰς κνήμας καὶ οὕτως ἀνάρπαστον μ' ἐξέσφενδόνθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, εὐχόμενοι «κι' ἀπὸ χρόνου»!

Ἡ κατάστασις αὕτη διχρεῖ μεχρὶ τῆς ὥρας τοῦ ἑσπερινοῦ. Οἱ κώδωνες ἤδη καλοῦσι τοὺς πιστοὺς εἰς τοὺς ναοὺς. Τὸν ἐν ταῖς ἀγυῖαις συρφετώδῃ ὄχλον, τὴν ναυτικὴν ἀταξίαν καὶ τὰς ἀγρίας τῶν παίδων φωνὸς διαδέχεται ἡ ἡρεμία καὶ ἡ σιγὴ. Ἡ πόλις φαίνεται βεβρεγμένη καὶ λελουσμένη ὡς νὰ ἔβρεχε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Οἱ παῖδες φέροντες σημαίας ἐκ πολυχρῶν μεταξωτῶν μανδηλίων πορεύονται εἰς τὸν ναὸν τοῦ προφήτου, ἐρ' ὑψηλοῦ κρημνώδους λοφίσκου κείμενον, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῶν κρημνῶν ἀναρτῶσι τὰς σημαίας τῶν μέχρι τέλους τοῦ ἑσπερινοῦ τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ τὴν ἐπομένην μέχρι τέλους τῆς λειτουργίας, ὁπότε κατέρχόμενοι ἀναρτῶσι τὰς σημαίας ἐπὶ τῶν παραθύρων τῶν οἰκιῶν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο καθιέρωσαν οἱ παλαιοὶ τῷ προφήτῃ Ἡλίου, τὸν ὁποῖον θεωροῦσι κύριον τῆς βροχῆς, διότι ἡ νῆσός των στερεῖται πηγαίου πασίμου ὕδατος, πολλὰ δὲ πάσχει ἐν καιρῷ ἀνομβρίας.

Ἐκ τοῦ ἐθίμου τούτου ἡ φράσις «τ' αἰ' Ἄλια» σημαίνει πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἐποχῇ τὸν φέροντα βεβρεγμένα ἐνδύματα.

Α. ΔΙΑΜΑΝΤΑΡΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Διάσημός τις σινολόγος, ὁ de Harlez, ἀνεκάλυψεν ἐσχάτως ἀρχαιότατον σινικὸν βιβλίον, ἐπιγραφόμενον Ἰλί, καὶ περιέχον ὁδηγίαν περὶ θρησκευτικῶν τελετῶν. Τὸ περίεργον τοῦτο βιβλίον παρέχει ἀκριβεστάτας πληροφορίας περὶ τῶν δοξασιῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῶν σινῶν πρὸ εἰκοσιπέντε αἰώνων.

—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Παγκοσμίου ἐκθέσεως τῶν Παρισίων ἐδημοσιεύθησαν ἀπογραφικαὶ σημειώσεις περὶ τῆς συγχρόνου καταστάσεως τῆς γεωργίας ἐν Γαλλίᾳ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Ἐκ τούτων προκύπτει, πλὴν ἄλλων, ὅτι κατὰ τὸ 1789 ὑπῆρχον ἐν Γαλλίᾳ ἐν ὅλῳ 940,000 ἄροτρα, ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1888 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνῆρχετο εἰς 3 ἑκατομμύρια καὶ πλέον. Ἀλωνιστικαὶ δὲ μηχαναὶ ὑπῆρχον τῷ 1888 ἐν ὅλῳ 36,000, ἐν ᾧ ἦσαν παντελῶς ἄγνωστοι πρὸ τριακονταετίας.

—Δανὸς πλοίαρχος ὀνόματι Ἀλσεν διέπλευσε τὴν Βόρειον θάλασσαν ἐπὶ ἀκατίῳ ἔχοντος μήκος μὲν 5 μέτρων, πλάτος δ' ἐνὸς μέτρου καὶ 30 ὑφεκατομέτρων. Μόνος ἐπιβαίνων τοῦ ἀκατίου τούτου κατέπλευσεν ὁ

Ἄλσεν ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὸ Λονδῖνον, ἐσκόπευε δὲ νὰ ἐπανέλθῃ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἥτοι διὰ τοῦ Ταμέσεως καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης εἰς Κοπενάγην.

— Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν τῆς Γαλλίας θὰ προβῇ εἰς πειράματα πρὸς δοκιμὴν νέου ἡλεκτρικοῦ σκοποῦ. Οἱ ὁμόκεντροι κύκλοι τοῦ σκοποῦ τούτου ἀντὶ νὰ ἦναι ἐξωγραφημένοι διὰ διαφόρων χρωμάτων ἐπὶ σανίδος ὡς ἐν τοῖς μέτροι τοῦδε ἐν χρήσει σκοποῖς, ἀποτελοῦνται ἐκ χωριστῶν σιδηρῶν δακτυλίων, ὧν ἕκαστος συνάπτεται μετὰ σύρματος ἡλεκτρικοῦ. Ὅταν ἡ σφαῖρα βάλλῃ ἐνα τῶν δακτυλίων τούτων, διὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ σύρματος ἐπιτυγχάνεται ἡ σημειώσις ἀντιστοίχου ἀριθμοῦ ἐπὶ πίνακος τοποθετημένου πλησίον τῶν σκοπευτῶν ὥστε οὕτως καθίστανται περιτοί οἱ παρὰ τοὺς σκοποὺς τοποθετούμενοι ἄνδρες, ὅπως σημειώσι τὴν θέσιν ἐκάστης βολῆς, καὶ προλαμβάνοντα οὐχὶ ἀσυνήθη δυστυχήματα.

— Ἀνεχώρησεν ἐξ Ὀδησοῦ εἰς Καύκασον συνοδία ἐπτὰ Ἀγγλων, σκοποῦντων νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἀνάβασιν τοῦ Ἀραράτ. Σημειωτέον ὅτι καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μετέβη πρὸς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας εἰς Ἀραράτ ἐτέρα συνοδία περιηγητῶν, ὧν οὐδεὶς ἐσώθη.

— 540 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν δαπανᾷ κατ' ἔτος ἡ Γερμανία πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ ἴσον περίπου ποσόν, ἥτοι 508 περίπου ἑκατομμύρια, εἰς πνευματώδη ποτῆ. Ἐξ ἀπογραφικῶν δ' ἐρευνῶν διδασκόμεθα ὅτι τὰ 30 ἑκατοστὰ πάντων τῶν φρενοβλαβῶν, τὰ 50 ἑκατοστὰ τῶν ἀπολεσάντων τὴν περιουσίαν των καὶ περιελθόντων εἰς ἀπορίαν καὶ τὰ 70 ἑκατοστὰ τῶν ἐγκληματιῶν εἶναι μέθυσοι.

— Πολλαχοῦ τῆς Αὐστραλίας τόσοι μεγάλη εἶναι ἡ ἔλλειψις ὑπηρετῶν, ὥστε κυρία τις ἐπιστέλλουσα εἰς τινα αὐστραλικὴν ἐφημερίδα προτείνει σπουδάζουσα νὰ ἐπιτραπῇ διὰ νόμου εἰς τοὺς ἄνδρας ἡ διγαμία διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ συντήρησις τῶν οἰκῶν. Ἡ πρότασις τῆς Αὐστραλίας κυρίας θὰ εἶχε κάποιον πρακτικὴν σημασίαν, ἂν ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ ποίας ἐγγυήσεις θὰ εἶχεν ὁ ἀποφασίζων νὰ λάβῃ δύο γυναῖκας, ὅτι θὰ διήγον ἐν ἀρμονίᾳ καὶ ἐν ὁμονοίᾳ θὰ ἐξέτελλον τὰ οἰκογενειακά των καθήκοντα.

— Ἐν τῇ πολιτεῖᾳ Κοννεκτικουτῇ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἐψηφίσθη νόμος πρὸς καταστολὴν τοῦ καπνισματος τῶν παιδῶν. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἀπαγορεύεται τὸ κάπνισμα εἰς τοὺς μὴ συμπληρώσαντας τὸ 16 ἔτος τῆς ἡλικίας των, τιμωρεῖται δὲ διὰ προστίμου καὶ πᾶς ὅπωςδήποτε διευκολύνας τὸ καπνισμα εἰς τοιοῦτους παῖδας.

— Ὁ πρῶν ἡγεμὼν τῆς Βουλγαρίας Ἀλέξανδρος Βάττεμβεργ, ὅστις νῦν φέρει τὸ ὄνομα κόμητος τοῦ Ἀρτενάου, ἐγκτεστάθῃ μετὰ τῆς συζύγου του ἐν Γράτς τῆς Στυρίας, σκοπῶν νὰ διαδιδῶσιν ἐκεῖ.

— Πολλοὶ Ἀγγλίδες θέσπουναι θὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν Γλάδστονα, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τελετῆς τῶν χρυσῶν γάμων του, τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, γραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὀνομαστοῦ ζωγράφου Τζῶν Μιλλαί.

— Ὁ κ. Ἑρρ. Σλείμαν, διατρίβων νῦν μετὰ τῆς κυρίας του εἰς Βερολίνον, ἐπιβλέπει τὴν ταξινόμιαν ἐν τῷ Ἐθνογραφικῷ μουσεῖῳ τῶν νεωστὶ δωρηθέντων ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων του ἐν ταῖς τελευταῖαις ἀνασκαφαῖς, ἃς ἐν Τρωάδι καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἐνήργησεν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ λαλουμένων γλωσσῶν ὑπολογίζεται εἰς 3064. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν εἶναι ἴσος περίπου μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν γυναικῶν. Ἡ κατὰ μέσον ὅρον διάρκεια τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων εἶναι 37 ἔτη. Τὸ τέταρτον τῶν κατοίκων τῆς γῆς ἀποθνήσκει πρὸ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας. Ἐπὶ χιλίων ἀνθρώπων ἐξ μόνον ζῶσι μέχρις ἡλικίας 65 ἐτῶν. Τὰ ὅλον τῶν ἀνθρώπων εἶναι 1 δισεκατομμύριον καὶ 200 ἑκατομμύρια περίπου ἐκ τούτων κατ' ἔτος μὲν ἀποθνήσκουσι 35,214,000, καθ' ἡμέραν 98,848, καθ' ὥραν 4,020, κατὰ πρῶτον λεπτὸν 67· ἀλλ' αἱ γεννήσεις ὑπερβάλλουσι τοὺς θανάτους, διότι γεννῶνται κατ' ἔτος 36,792,000, καθ' ἡμέραν 100,800, καθ' ὥραν 4,200 καὶ κατὰ λεπτὸν 76. Οἱ ἔγγαμοι εἶναι μακροβιότεροι τῶν ἀγάμων, οἱ ἐγκρατεῖς καὶ οἱ ἐργατικοὶ τῶν ἀσώτων καὶ ἀέργων, οἱ πεπολιτισμένοι τῶν ἀγρίων. Οἱ ἐνήλικες διατρέχουσι ὀλιγωτέρους κινδύνους θανάτου τῶν ἀνηλίκων. ὁμοίως καὶ αἱ γυναῖκες πρὸ τοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των ὑπόκεινται εἰς ὀλιγωτέρους τῶν ἀνδρῶν κινδύνους θανάτου, εἰς πλείους δὲ μετὰ τὸ πεντηκοστόν. Ἡ ἀναλογία τῶν ἐγγάμων πρὸς τοὺς ἀγάμους εἶναι ὡς 75 πρὸς 100. Οἱ γεννηθέντες κατὰ τὸ ἔαρ εἶναι συνήθως ῥωμαλεώτεροι τῶν ἐν ἄλλαις ὥραις τοῦ ἔτους γεννηθέντων. Αἱ γεννήσεις καὶ οἱ θάνατοι εἶναι συχνότεροι τὴν νύκτα.

ΔΕΣΜΙΟΝ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ

Πλὴν τοῦ πύργου τοῦ Ἀϊφφελ διὰ τοῦ ὁποῦ ὑψοῦται τις 300 μέτρα ὑπάρχει ἐν τῇ παρισινῇ ἐκθέσει καὶ ἄλλο μέσον ὑψηλοτέρας ἀνάδοι, τὸ δέσμιον αερόστατον τὸ δι' ἀτμοῦ ὑφούμενον εἰς 450 μέτρα ἐν νηνεμίᾳ. Ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου ἡ ὀπτική περιφέρεια ἔχει ἀκτῖνα ἑκατὸν χιλιομέτρων. Τὸ ἐν λογῷ αερόστατον καλεῖται Excelsior ἔχει 18 μέτρων διάμετρον καὶ 56 μέτρων περιφέρειαν, δύναται δὲ ν' ἀνυψώσῃ δωδεκάδα ἐπιβατῶν. Ἀνέρχεται εἰς τὸ ὕψος τῶν 450 μέτρων ἐντὸς 5 λεπτῶν καὶ κατέρχεται ἐντὸς 6-7 λεπτῶν.

Ο ΣΙΔΗΡΟΥΣ ΑΙΩΝ

Κυριολεκτικῶς δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν νῦν ὅτι ζῶμεν ἐν τῷ σιδηρῷ αἰῶνι, ἂν λάβωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς τεραστίας ποσότητας τοῦ σιδήρου ἃς χρησιμοποιοῦμεν πρὸς τὰς ἀνάγκας μας. Ἐν μόνῃ τῇ Παγκοσμίᾳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων ὁ σίδηρος οὗ ἐγένετο χρῆσις πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ μεγάρου τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τοῦ τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν καὶ ὁ σίδηρος τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει μηχανῶν ὑπολογίζεται ὅτι ἔχει βάρος 27 ἑκατομμυρίων χιλιογράμμων. Ἄν εἰς ταῦτα προστεθῇ ὁ σίδηρος τῶν στοῶν τῆς γεωπονίας, ὁ τῶν μεγάρων, τῶν ἀποικίων, τῶν κρατῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, τῆς Ἀλγερίας τῆς Τύνιδος κλπ. τὸ ὅλιν βάρος τοῦ ἐν τῇ ἐκθέσει σιδήρου ἀνέρχεται εἰς 40 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων. Καὶ εἰς ταῦτα δὲν συνυπολογίζεται ὁ σίδηρος τοῦ πύργου τοῦ Ἀϊφφελ, ὅστις μόνος ἔχει βάρος 6,792,073 χιλιογράμμων!